

OPINIA PRAWNA

Zleceniodawca

Gmina Miasto Golub-Dobrzyń, Plac Tysiąclecia 25, 87-400 Golub-Dobrzyń.

Przedmiot opinii

Petycja _____ 11 grudnia 2020 r. wzywająca Radę Miasta Golub-Dobrzyń do podjęcia uchwały o treści wskazanej w opisie stanu faktycznego.

Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.) (dalej jako: „Konstytucja RP”),
2. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) (dalej jako: „USG”),
3. ustawa z dnia 11 lipca 2004 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r., poz. 870) (dalej jako: „Ustawa o petycjach”),
4. rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r., poz. 283) (dalej jako: „ZTP”).

Stan faktyczny

W dniu 11 grudnia 2020 r. do Urzędu Miasta Golub-Dobrzyń, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, wpłynęła petycja Pana _____ wzywająca Radę Miasta Golub-Dobrzyń do podjęcia uchwały o treści: „Zgodnie z artykułem 32 Konstytucji RP wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. W związku z powyższym za niedopuszczalne uważamy jakiegokolwiek działania władz międzynarodowych, krajowych, czy lokalnych wykluczające społecznie mieszkańców miasta Golub-Dobrzyń z powodów rasowych, religijnych, medycznych czy sanitarnych. Działania rozumiemy jako regulacje prawne, a także wywieranie medialnej czy społecznej presji na urzędników czy funkcjonariuszy, przedsiębiorców, lokalne społeczności czy wspólnoty wyznaniowe zachęcające do jakiegokolwiek formy segregacji mieszkańców miasta Golub-Dobrzyń. Jednocześnie przed rozpoczęciem zapowiadanych przez Rząd RP masowych szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 planowanych od 2021 r., których eksperymentalnymi biorcami mają być także mieszkańcy miasta Golub-Dobrzyń, uznajemy za zasadne i nieodzowne, by Rząd RP uzyskał pisemne gwarancje ze strony producentów szczepionek, że w przypadku jakichkolwiek powikłań gotowi są oni przyjąć i ponieść wszelkie koszty prawne i finansowe wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych. Stanowisko to uzasadniamy artykułem 39 Konstytucji RP zabraniającej poddawania obywateli eksperymentom naukowym, w tym medycznym, bez dobrowolnie wyrażonej zgody”.

W reakcji na ww. petycję Pani Anna Paprocka – Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji zwróciła się z prośbą o sporządzenie opinii prawnej dotyczącej przedmiotowej petycji, która zostanie następnie przedstawiona Radzie Miasta Golub-Dobrzyń.

Analiza prawna

Zgodnie z art. 18b ust. 1 USG „Rada gminy rozpatruje skargi na działania wójta i gminnych jednostek organizacyjnych; wnioski oraz petycje składane przez obywateli; w tym celu powołuje komisję skarg, wniosków i petycji”, zaś w myśl art. 2 ust. 1 Ustawy o petycjach „Petycja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną lub grupę tych podmiotów, zwaną dalej "podmiotem wnoszącym petycję", do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej”. Z kolei zgodnie z art. 63 Konstytucji RP „Każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa ustawa”.

Zważając na powyższe, nie ulega wątpliwości, że _____ jest podmiotem legitymowanym czynnie do wystąpienia z przedmiotową petycją.

Przed przystąpieniem do oceny petycji pod kątem jej merytorycznej zawartości, należałoby przeanalizować spełnienie wymogów formalnych określonych w art. 4 ust. 2 pkt 1-4 Ustawy o petycji, zgodnie z którym: „Petycja powinna zawierać: 1) oznaczenie podmiotu wnoszącego petycję (...); 2) wskazanie miejsca zamieszkania albo siedziby podmiotu wnoszącego petycję oraz adresu do korespondencji (...); 3) oznaczenie adresata petycji; 4) wskazanie przedmiotu petycji”, mając jednocześnie na uwadze art. 2 ust. 2 pkt 1-3 Ustawy o petycjach, które stanowią o interesie, w jakim może być złożona petycja. Ze względu na formę petycji, na uwagę zasługuje również art. 4 ust. 5 Ustawy o petycji, w myśl którego: „Petycja składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej może być opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym oraz powinna zawierać także adres poczty elektronicznej podmiotu wnoszącego petycję”.

Zestawiając treść petycji z przedstawionymi powyżej przepisami prawa należy dojść do konstatacji, że petycja Pana _____ czyni zadość wymogom formalnym, w konsekwencji czego może zostać rozpatrzona.

Przyjmując, _____ mógł wystąpić z przedmiotową petycją oraz że petycja spełnia warunki formalne stawiane przez Ustawę o petycjach, należałoby przejść do oceny merytorycznej treści petycji. Przedmiotem petycji jest żądanie podjęcia uchwały uznającej za niedopuszczalne działania władz międzynarodowych, krajowych, czy lokalnych wykluczające społecznie mieszkańców miasta Golub-Dobrzyń z powodów rasowych, religijnych, medycznych czy sanitarnych oraz uznającej za zasadne i nieodzowne, by Rząd RP uzyskał pisemne gwarancje ze strony producentów szczepionek, że w przypadku jakichkolwiek powikłań gotowi są oni przyjąć i ponieść wszelkie koszty prawne i finansowe wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych.

O prawnej relewantności oceny przedmiotu żądania w kontekście kompetencji rady gminy (miasta) świadczy art. 2 ust. 3 Ustawy o petycjach zgodnie z którym: „Przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, **mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji**”.

Z kolei kompetencje rady gminy (miasta) wynikają USG. Zgodnie z art. 6 ust. 1 USG „Do zakresu działania gminy należą wszystkie **sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym**, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów”, zaś w myśl art. 6 ust. 2 USG „Jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, rozstrzyganie w sprawach, o których mowa w ust. 1, należy do gminy”. Mając na uwadze wyłącznie ww. przepis prawa należałoby dojść do konstatacji, że uznanie za niedopuszczalne działania władz międzynarodowych, krajowych, czy lokalnych oraz za zasadne i nieodzowne, by Rząd RP uzyskał pisemne gwarancje ze strony producentów szczepione niewątpliwie wykracza poza sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, co implikuje niedopuszczalność podjęcia przedmiotowej uchwały z uwagi na brak kompetencji rady gminy (miasta) w tym zakresie.

Za zasadnością przedstawionej powyżej stanowiska przemawia również orzecznictwo sądów administracyjnych. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 25 kwietnia 2017 r., sygn. akt I OSK 186/17: „Zakres działania gminy określony został przede wszystkim w art. 6 ust. 1 oraz 7 ust. 1 u.s.g., z których wynika, że gmina jest samodzielna w zakresie wykonywania powierzonych jej zadań, jednakże samodzielność ta ograniczona została do spraw związanych z lokalnymi potrzebami wspólnoty. **Co do zasady gmina nie ma możliwości podejmowania działań wykraczających poza lokalny charakter i niepolegających na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty**”.

Warto również zwrócić uwagę na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 24 października 2017 r., sygn. akt III SA/Kr 397/17, w którym stwierdza się, że: „Zgodnie z zasadą praworządności, organom władzy publicznej wolno tylko tyle, na ile pozwalają przepisy prawa. **Organy władzy publicznej nie mogą domniemywać swych kompetencji. Kompetencje organów muszą jasno i jednoznacznie wynikać z przepisów ustaw**. Rada gminy jest władna podjąć uchwałę tylko na podstawie i w granicach prawa. Wprowadzie zgodnie z art. 6 u.s.g. do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów, ale przepis ten nie zawiera żadnego domniemywania zadań lub kompetencji na rzecz samorządu gminnego. Wyraźnie bowiem w tym przepisie jest mowa o "sprawach publicznych o znaczeniu lokalnym", a **sprawa publiczna jest tylko taka sprawa, którą samorządowi przekaże ustawodawca w ustawie**. Zgodnie z fundamentalną zasadą decentralizacji zawartą w art. 15 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, samorząd terytorialny wykonuje jedynie zadania przekazane mu ustawowo i nie ma prawa do samodzielnego kreowania dla siebie zadań publicznych. Realizacja zadań gminy zawsze następuje w ramach ustawowo przypisanych organom gminy kompetencji”.

Podkreślenia wymaga, że ustawodawca nie przekazał gminie kompetencji do podjęcia uchwały o treści objętej żądaniem petycji. Nie sposób bowiem wywieść możliwości podjęcia przedmiotowej uchwały z art. 7 ust. 1 pkt 1-20 USG, czy też z art. 18 ust. 1 lub ust. 2 pkt 1-15 USG. Nie sposób również uznać aby przedmiotowa uchwała, mając zwłaszcza na uwadze kategoryczność sformułowanych w petycji twierdzeń, mogłaby zostać uznana za działanie o charakterze niewładczym (programowym czy intencyjnym), o czym poniżej.

Godzi się zauważyć, że art. 18 ust. 1 USG, zgodnie z którym „Do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej” również nie może stanowić podstawy prawnej do podjęcia przedmiotowej uchwały. Jak wskazuje się bowiem w orzecznictwie sądowoadministracyjnym: „**Nie stanowi on również samodzielnej podstawy do wydawania aktów ogólnie obowiązujących o charakterze normatywnym (władczym), te bowiem muszą znaleźć umocowanie w przepisach materialnego prawa administracyjnego**. Natomiast w orzecznictwie oraz w doktrynie przyjmuje się, że przepis art. 18 ust. 1 u.s.g. upoważnia radę gminy do podejmowania działań niewładczych, np. o charakterze programowym, intencyjnym (wyrok

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Bd 882/17); Właściwość rady gminy, a więc organu o charakterze kolegialnym, "we wszystkich sprawach pozostających w zakresie działania gminy" (art. 18 ust. 1 u.s.g.) należy rozumieć przez pryzmat art. 15 ust. 1 u.s.g., tj. jako działalność polegającą na stanowieniu prawa miejscowego i działalność kontrolną, co generalnie nie wyklucza działań niewładczych, np. o charakterze intencyjnym, **pod jednym wszakże warunkiem, iż pozostaje to w granicach zadań gminy przewidzianych w przepisie prawa** (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 13 lutego 2018 r., sygn. akt II SA/Op 600/17).

Należy również zwrócić uwagę na kwestię poprawności legislacyjnej uchwały w kontekście żądania przez wnoszącego petycję powielenia przepisów rangi konstytucyjnej. W tym zakresie na uwagę zasługują § 143 w zw. z § 137 ZTP, bowiem „W uchwale i zarządzeniu nie powtarza się przepisów ustaw oraz przepisów innych aktów normatywnych”. Tymczasem część treści żądanej przez wnoszącego petycję uchwały stanowiłoby powtórzenie przepisów Konstytucji RP.

Wnioski

Brak podstawy prawnej do podjęcia przez radę gminy (miasta) przedmiotowej uchwały implikuje niedopuszczalność pozytywnego rozstrzygnięcia petycji. W konsekwencji powyższego, petycję Pana należy uznać za bezzasadną.

Klauzula prawna

Przygotowując niniejszą opinię prawną przeanalizowano i polegano wyłącznie na informacjach i dokumentach uzyskanych od zleceniodawcy. Nie badano, ani nie weryfikowano prawdziwości przedstawionego stanu faktycznego. W niniejszej opinii prawnej zaprezentowano niezależną, subiektywną ocenę sporządzającej, dotyczącą prawnych aspektów przedmiotu analizy: w szczególności ocena prawna przedstawiona w opinii nie daje gwarancji oceny lub wyniku danej sprawy tożsamych ze wskazanymi w opinii.